

39 Kč Spisovatel Petr Šámal: I vražedkyně mají šanci se napravit

INTERVIEW

STO STRAN ROZHOVORŮ PRO LIDÉ, KTERÝM NECHCEME ZAPOMNĚLI ČÍST

Horolezec Conrad Anker: Každý jsme obyčejný smrtelník

● Letec Jan Rudzinskyj:
Létání mi dává svobodu
a nadhled

● Prezident RunCzech
Carlo Capalbo:
Se Zátokem jsem
pil slivovici

Výtvarnice Kornelie Němečková:
Folklor mám v krvi

CENA: 39 Kč / 1,99 €

9 772336 606003

Veronika Arichteva:
**Jeviště je jeden
velký adrenalin**

Bronislav Janeček: Každý kus železa má svůj příběh

Do Starého Města u Uherského Hradiště nás přilákaly billboardy s nápisy Kovofoo – jediná v Evropě. Rozhovor s generálním ředitelem REC Group, zakladatelem a duchovním vůdcem Kovofoo Staré Město a primářem Porodnice Kovofoo.

B

ral jste založení firmy na recyklaci kovů jen jako profitabilní podnikatelský záměr, nebo vám leží ekologie hodně na srdci, a tak jste chtěl svým dílem přispět k likvidaci kovového odpadu?

Začal jsem v oboru pracovat již ve svých devatenácti letech. Do té doby jsem si nic z odpadů jako reálný byznys neuměl představit. Mé první setkání s hromadou šrotu, která byla vysoká jako náš rodinný dům, bylo naprosto ohromující. Tolik železa na jednom místě jsem nikdy předtím neviděl. Ale bylo úžasné sledovat ten nekončící pohyb při návozu, zpracování a expedici kovových odpadů. A většina odpadů pocházela z firem a každá z nich měla svůj výrobní proces i vlastní výrobky. Díky tomu jsem se mohl seznámit s mnoha odvětvími průmyslu a nasát do sebe úžasné vlastnosti kovů, jejich recyklaci a opětovné využití v tak širokém poli průmyslu a vlastně všech oborů od zemědělství až po zdravotnictví. Železo nás obklopuje a je zastoupeno v mnohém, co denně používáme, a ani si to neuvědomujeme. Ale chce čas na to přijít a mít k tomu úctu. Začátek podnikání je o tvoření něčeho nového, vlastního podniku se vším, co k tomu patří. Na začátku je elán, energie i chuť a to vše musí vycházet i finančně, abyste mohli žít a růst. Nicméně ekologie je velké téma a řekl bych, že mnohými stále dost nepochopené. Odpady v ekologii jako takové jsou jen částí celého pohledu na tuto problematiku. Snad jako lidstvo včas dospějeme a pochopíme, o co skutečně jde.

Každý umělec velebí svůj materiál, ať je to sklář, sochař, nebo řezbář, protože v něm něco pozitivního cítí a je mu to blízké. Kov je těžký, chladný. Vzbuzuje ve vás nějaké pozitivní kreativní emoce jako u řezbáře voňavé smrkové dřevo?

Slovo umělec je v mém případě asi dost nadsazené. A přiznám se, že dřevo mi voní mnohem více. Nicméně kovů je tolik, že v nich najdeme chlad i teplo. Železo působí chladně, stejně jako bronz či měď, ale takový hliník je naopak pocitově velmi příjemným, teplým a lehkým materiálem. K železu mám velký respekt pro jeho mnoho možných podob. Práce s ním je těžká a náročná, ale zato je pevné, tvárné, dobře se spojuje a na tvoření je výborné. Navíc recyklace mu dává mnohonásobné použití a schopnost být užitečným v jakékoli době. Každý kus železa má svůj příběh, kdy vznikl a kdo s ním pracoval, takže to vše máte možnost cítit a obohacovat se tím. Když máte úctu k železu, pak to cítíte.

Kov neroztavíte do kapalné formy, abyste z něj ulili nový výrobek, vy ze starých součástek a nástrojů vytvoříte sochu. Nazval byste to uměleckým kovářstvím, či máte pro to jiný termín?

Přiznám se, že dosud jsem nad tím nepřemýšlel. Je to od všeho kousek, takže jednotný název neznám. Ale slibuji, že nad tím budu přemýšlet. Teď mě napadá slovní spojení, že u nás dokážeme spojit v jeden celek i to, co je za běžných podmínek nespojitelné. Takže tvořivý spojovatel bez reálných hranic.

Vaše sochy v Kovofoo jsou úžasné. Jde pouze o způsob, jak využít staré nepotřebné součástky, nebo je v tom i vzkaz pro návštěvníky „budte kreativní a zapojte fantazii, vždyť stačí tak málo“?

Děkuji za poklonu, vyřídím rád dále do týmu. Celá Kovofoo je nejen o zvířatech, ale i o mnohých exponátech, jež nám bylo líto zničit. V každém kusu či kousku, který u nás najdete, vidíme něco jako odkaz na minulost, kdy se věci dělaly užitečné, funkční a relativně kvalitní. Mnoho dřívějších výrobků mělo ryze funkční charakter pomoci lidem usnadnit práci. Vedle funkčnosti jsou mnohé také hezké a ergonomické. A na první pohled poznáte, že v těch starých věcech, strojích a zařízeních je vidět kus lidského umu, poctivá práce, kvalitní zpracování. Jinak řečeno, máte pocit, že držíte vždy kus hmoty. Dnes

„Odpady v ekologii jako takové jsou jen částí celého pohledu na tuto problematiku. Snad jako lidstvo včas dospějeme a pochopíme, o co skutečně jde.“

jsou výrobky úplně jinak vyrobené a ochuzené ve všem – od materiálu až po funkčnost. Pro návštěvníka by to měla být příležitost tohle vidět a uvědomit si, že ne všechno staré je nutno vyhodit. A také u nás v rámci recyklace věcí ukazujeme, jak může dnes již nepotřebná věc užitečně fungovat coby dekorace nebo jako součást sochy či jiné expozice. Zvířata samotná se teď snažíme vyrábět v rodinkách. Už za první republiky platilo, že rodina je základ státu, a platí to i dnes. U nás to rádi podporíme ve formě železných rodin, které minimálně u nás mají docela dobrou výdrž a životnost.

Máte přehled, zda jste jedinou Kovofoo u nás, v Evropě, na světě? Pokud jste jediní, těší vás primát, či by vás potěšilo více, kdyby vašeho příkladu následovali i jinde, a tak se propojily dohromady dvě věci – potřebné s užitečným?

Dříve jsme pátrali po světě, zda někde existuje něco podobného. Stejný formát jako u nás jsme nikde nenašli. Železných zvířat je po světě spousta, a dokonce několik firem, jež se jejich průmyslovou výrobou živí. Ale jedná se o komerční prodej jako exponáty do zahrad či domů. Také u nás jsme zaznamenali pár aktivit v této oblasti. Nicméně v rámci pojetí celé zahrady a ztvárnění jednotlivých zvířat jsme skutečně asi jediní a unikátní. Jsem rád, že si naše Kovofoo nachází stále oblibu u našich návštěvníků a je jich každý rok více. A budu potěšen, když se někdo rozhodne nás následovat a bude si stejně jako my hrát a kreativně tvořit něco, co nám dává smysl. **Umělec vdechne svému výtvaru život. Máte dobrý pocit, že ze starého vysloužilého vysavače nebo hasicího přístroje uděláte tučňáka či ze starých štípaček vytvoříte nápis LOVE a tím vytvoříte v jistém smyslu novou „bytosť“?**

Mám vždy dobrý pocit a radost, když se něco povede dotáhnout do konce. Vždy je těžké začít, pak u toho vytrvat a okamžik, kdy si řeknete „je hotovo“, je vždy o emocích a velkém

uspokojení. Nápadů má každý dost, ale není ochotný je sám realizovat. Mluví o tom a skutek většinou utek. My o tom moc nemluvíme, prostě se do toho dáme a tvoříme, jak to jde. Už jen proces tvoření je příběh sám o sobě. A když je na konci drobnost jako název nebo zvíře, je to super odměna. Když se to líbí i návštěvníkům, potom je dvojité.

Jak to u vás funguje? Nad hromadou šrotu se sejde váš kreativní tým a každý navrhuje, co by z toho šlo udělat? Nebo si každý může vzít, co zrovna potřebuje, a sám si u ponku dělá svoji opici, želvu nebo hada?

Každý si může dělat svůj individuální projekt. Velká zvířata vyžadují spolupráci několika lidí a na začátku je vždy záměr, pro který se všichni nadchneme. Takže jde o to, vědět, co chcete dělat. Je to většinou takové zvíře, které u nás ještě nemáme. Pak si najdeme několik fotek a informací o daném zvířeti, jak žije, kde žije, jak je velké... Je to vždy trochu studium daného druhu. Poté vybereme fotku, jež se nám nejvíce líbí co do postoje zvířete, a přeneseme do obrázku základní rozměr. Podle toho si uděláme drátěný model v životní velikosti a najdeme vhodný materiál na výrobu. A pak už jen s chutí začít obalovat model vybraným materiálem. Nejednou se stalo, že jsme vybraný materiál po začátku práce změnili za jiný. Musí to k sobě sedět a dávat nějaký smysl. Práce je společná a každý vždy navazuje na práci svého předchůdce. Výroba průměrně trvá u velkého zvířete přibližně 400 hodin.

Sochy a obrazy se prodávají a zdobí domy či byty. Uvažujete, že by vystavená kovová zvířátka byla na prodej, někdo z vás by vytvořil náhradu a utržené peníze by se investovaly do dalších projektů Kovofoo, takže by to byla recyklace od A do Z?

Celá naše Kovofoo je plná věcí a předmětů, jež jsou na prodej. Záleží vždy na individuální dohodě, a když jsou obě strany rozumné, vždy se dohodnou. Nicméně v Porodnici už dnes jede výroba malých zvířátek, která

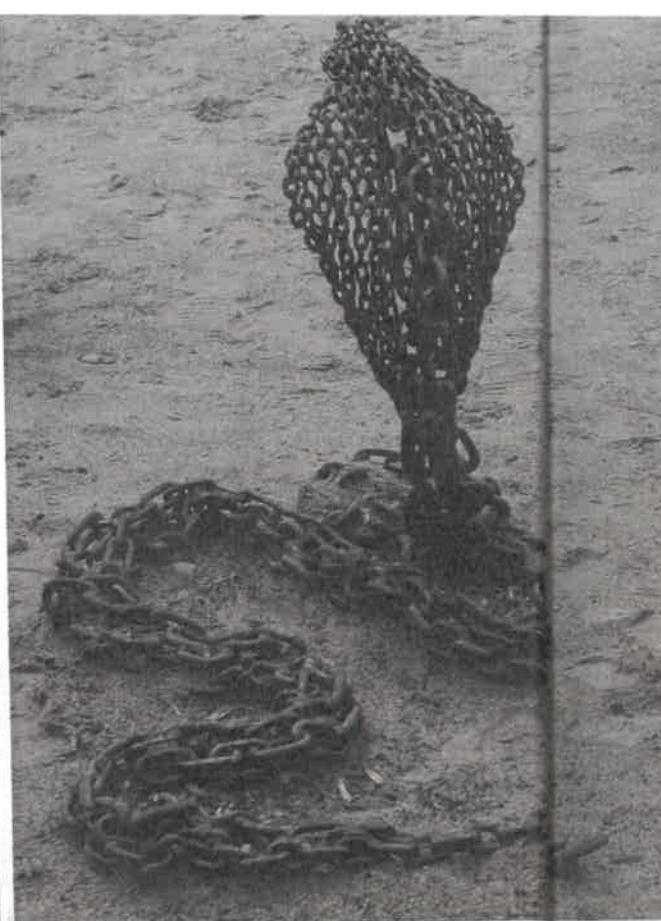
BRONISLAV JANEČEK

● Narodil se v roce 1973 v Hodoníně.

Vystudoval Střední zemědělskou školu ve Strážnici.

Jeho první zaměstnání bylo noční hlídač v Kovošrotu.

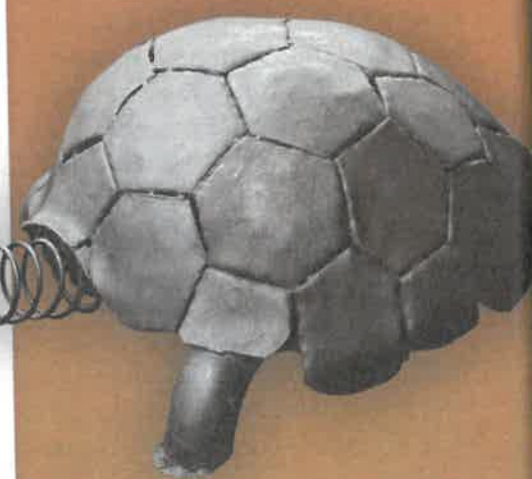
V roce 2012 otevřel Kovofoo a založil marketingovou skupinu REC Group (Recyklační ekologické centrum).

„Na první pohled poznáte, že v těch starých věcech, strojích a zařízeních je vidět kus lidského umu, poctivá práce, kvalitní zpracování.“

Rozhledna maják Šrotík je vidět ze širokého a dalekého okolí a naviguje návštěvníky do areálu.

se prodávají v obchůdku a na webu. Výtěžnost z tohoto prodeje je plně využívána na chod a rozvoj celé Kovo-zoo. Máme zde také novou kovárnu, kde už vzniklo několik velkých a zajímavých zvířat pro zákazníky, kteří se u nás v Kovo-zoo inspirovali. S kovárnou fungujeme ve spolupráci, vzájemně se doplňujeme a vypomáháme si při jednotlivých projektech. **Jste uzavřená parta lidí, jež tvoří, nebo byste do svých řad přijali i jiné kreativní umělce, kterým se váš nápad líbí, ale nemají v paneláku dílnu ani šrot?** Jsme parta lidí, která je otevřená každému, kdo se chce zapojit a podílet se na tvoření Kovo-zoo. Jde o společ-

nou práci na společných projektech, takže rádi uvítáme pomoc každého, kdo se chce něčemu přiučit a nebojí zašpinit se. **Ujal se některý z vašich výtvorů v širším měřítku? Třeba kontejner přeměněný v krytou lavičku je velmi originální. Ve městech by pomohl bezdomovcům.** Nejsem si vědom, že by některý nápad byl někde dále více využíván. Konkrétně popelnice jako lavička není náš nápad, ale někde jsem to při svých cestách viděl, a tak jsme to u nás vyrobili a použili v areálu. Mnoho nápadů je převzatých a u nás jen vyrobených. Ale když něco vyrábíte sami, je to vždy originál a má svou

hodnotu. Každý výrobek je originál a každá věc může u nás mít své místo. **Otevíral jste Kovo-zoo s určitým záměrem. Když vidíte návštěvnost a zájem veřejnosti, jste zklamaní, nebo naopak překvapeni, jak pozitivní odezvu u veřejnosti našla?** Otevřením Kovo-zoo jsme chtěli ukázat lidem možné využití odpadů jinak. Zároveň udělat z Kovo-zoo místo, kde recyklace je vidět na každém kroku, a spojením mnoha nápadů na jednom místě vytvořit zajímavý prostor, který se stane inspirativním s poučením v oblasti odpadů a kreativity. **Vaše restaurace má místo židlí a stolů opracované palety, další užitečný nápad. Hledáte programově různé**

využití pro odpad, nebo vás to napadne náhodou a potom to v podniku realizujete, takže zpětná vazba je poměrně rychlá?

Snažíme se vhodně využít materiál, který se k nám dostane třeba jako odpad. Každý nový člověk u nás je první tři měsíce ohromen, co všechno jsou lidé schopni vyhodit. Má snahu mnoho věcí zachránit, a tak odkládá a v hlavě tvoří plány, co s tím vším udělá. Po čase to vzdá a vyhodí je také. Nikdy nezačne tvořit. Je to škoda, ale odpady se recyklují stále dále, a tak je naštěstí z čeho vybírat. Ale zpět k otázce – někdy cíleně hledáme vhodný materiál k realizovanému projektu a někdy se začne realizovat projekt na základě nalezeného materiálu. Inspirace a nápad přicházejí různě, a když se potká více faktorů, pak se to i dotáhne do konce.

Kolik jste vy osobně jako ředitel firmy vytvořil zvířátek? Máte nějaké

„Ekologie je velké téma a řekl bych, že mnohými stále dost nepochopené.“

své oblíbené, kam si třeba chodíte sednout „na kus řeči“?

Byl jsem v podstatě téměř u všech zvířátek, jež u nás vznikla. Někdy jsem u toho od začátku do konce a někdy jen pro radu těm, kteří tvoří. Nemohu říct, že bych měl nějaké oblíbené zvíře. Každé vzniká mnoho hodin a ty hodiny jsou naše společné chvíle, kdy si hrajeme a tvoříme jako malé děti. Je úžasně emotivní, když vám pod rukou něco roste a na konci je vždy nový a unikátní nový člen naší Kovo-zoo. Je to radost a příběhy při tvoření pak v konkrétním zvířátku zůstávají. Když i po letech jste u něj na „kus řeči“, potom – i když nemluvíme – víme a na tvářích máme vždy úsměv. To prostě musíte zažít a být součástí příběhu Kovo-zoo. Pozorní a všímaví návštěvníci to jistě dokážou vidět a vzít si z této čisté energie kousek k sobě.

**PONDĚLÍ
A STŘEDA
OD 20:30
NA TV BARRANDOV**

Pořad, ve kterém dostanou prostor témata, která hýbou životy běžných lidí.

**JAROMÍR
SOUKUP**

LIVE ►

 **tv
barrandov**